

4. Israel în planul lui Dumnezeu

11:1-36

Rămășița credincioasă a lui Israel

În primul pasaj din Romani 11, Pavel vrea să sublinieze limitele catastrofei spirituale ale lui Israel. Această catastrofă nu implică faptul că nici un israelit nu va fi mântuit, că toți sunt împietriți sau că poarta harului a fost închisă pentru absolut toți Iudeii. Și iarăși, această catastrofă nu implică o contradicție în hotărârile divine și anume: Dumnezeu nu Și-a lepădat poporul Său spiritual (pe care l-a cunoscut mai dinainte), ci doar o parte din poporul Său istoric, din pricina neascultării lor.

Pentru a susține această afirmație, Pavel aduce în discuție doctrina rămășiței credincioase a lui Israel. Existența unei rămășițe credincioase a lui Israel (din care face și el parte), invalidează posibilele implicații și obiecții numite mai sus. Pentru a susține această doctrină, Pavel ne aduce aminte de contextul de apostazie din timpul lui Ilie. Perioada lui Ilie și Elisei este o perioadă de mare criză spirituală pentru poporul Israel, este un apogeu al apostaziei poporului Israel. Însă, chiar dacă era un apogeu al apostaziei, Ilie nu era singur: mai erau 7000 de bărbați care nu își plecaseră genunchiul în fața lui Baal. Ce relevanță are acest citat pentru perioada lui Pavel? Ce a fost, a fost. De ce ar trebui să fie așa și acum? Am putea spune că citatul este o simplă imagine, cu care Pavel face doar o analogie: „*Tot așa, și în vremea de față, este o rămășiță datorită unei alegeri, prin har.*”

Însă ar putea fi ceva mai mult decât o analogie. Acest citat, ar putea deschide fereastra spre o doctrină a Vechiului Testament, și anume doctrina rămășiței credincioase a lui Israel. În toată istoria zbuciumată a lui Israel a existat o rămășiță credincioasă, iubită și protejată de Dumnezeu. În textele profeților, mereu apare o rămășiță credincioasă în Israel, în pofida apostaziei naționale. Astfel, Pavel alege o perioadă de maximă apostazie din istoria lui Israel și ne spune: vedeți, chiar și atunci era o rămășiță; este ca o regulă spirituală în istoria lui Israel prezența acestei rămășițe. Dumnezeu și-a păstrat mereu o rămășiță credincioasă în Israel. Aceasta a îndeplinit mai multe funcții extrem de importante:

- Să fie mărturie pentru restul poporului.
- Să conserve în istorie valorile spirituale ale lui Israel.
- Să ofere Cărții sfinte și modele pozitive (nu doar pilde ale neascultării – vezi cartea Numeri).
- Să creioneze profiluri mesianice și să întrețină vie speranța acelei Semințe promise încă din cartea Genesa.
- Să ofere credibilitatea promisiunilor unei treziri spirituale a întregii națiuni israelite.
- Să reprezinte o dovadă a faptului că Dumnezeu nu se contrazice și nu își leapădă propriul popor (spiritual).

Apoi, perioada lui Ilie și Elisei reprezintă și o perioadă istorică paradigmatică, profetică. Ilie este simultan un profil profetic pentru Ioan Botezătorul și pentru Mesia. Pe de o parte, vedem că Ilie pregătește o lucrare mai mare decât a lui, cea a lui Elisei. El este prigonit de

soția împăratului lui Israel și aproape ucis de aceasta. Din această perspectivă, Ioan este acel Ilie care va pregăti calea Domnului.

În același timp, Ilie este cel înălțat la cer, care îi dăruiește de sus lui Elisei puterea sa (mantaua sa) pentru ca acesta să facă lucrări mai mari decât el. Perioada lui Ilie și Elisei, este o perioadă de mare împietrire în Israel, dar care este efectiv bombardată de minunile harului lui Dumnezeu. Ilie și Elisei, sunt după Moise, profeții care au făcut cele mai spectaculoase minuni. De fapt, sunt singurii oameni din Vechiul Testament prin care Dumnezeu a înviat și morții. Din această perspectivă, Ilie este un prototip al lui Hristos, iar Elisei al Bisericii. Deci, ar fi mai mult decât o simplă analogie.

De fapt mesajul lui Pavel ar fi: la fel cum în perioada cu caracter profetic și mesianic al lui Ilie, a existat o rămășiță credincioasă, la fel și acum există o rămășiță credincioasă în Israel.

Această rămășiță nu fost mai merituoasă decât ceilalți. Ea nu a fost aleasă pe baza faptelor ei bune sau a propriei ei neprihăniri, ci alegerea s-a realizat în virtutea harului lui Dumnezeu. Ei nu au fost mai buni decât ceilalți, însă s-au smerit și au primit harul și neprihănirea pe care o dă Dumnezeu prin credință. Pavel nu uită nici aici să amintească doctrina harului și să o așeze în opoziție cu cea a faptelor. El știa că aceasta este pricina de poticnire a lui Israel.

Lepădarea lui Israel și mântuirea Neamurilor

Pavel ne spune că alunecarea lor nu a fost un eșec în planul lui Dumnezeu și nici un dezastru iremediabil pentru Israel. Alunecarea lor, ne spune Pavel, a făcut cu puțință mântuirea Neamurilor și tot Pavel ne spune că Israel va fi primit din nou în relație cu Dumnezeu. În ce sens lepădarea lui Israel a adus împăcarea lumii cu Dumnezeu și de ce evreii sunt vrăjmași Evangheliei spre binele omenirii?

Explicația că fără răzvrătirea lor Mesia nu ar mai fi fost răstignit și astfel păcatul lumii nu ar mai fi fost ispășit este cu totul simplistă. Mesia putea foarte bine să fie răstignit doar de Romani, iar nu răstignirea în sine a realizat ispășirea, ci purtarea poverii păcatului omenirii. Singura explicație pertinentă pentru mine este aceea care subliniază faptul că răzvrătirea evreilor a făcut cu puțință desprinderea de Iudaism. În cartea Faptelor Apostolilor avem analizat acest fenomen. Evanghelia, deși fundamentată pe Vechiul Testament, a trebuit să se desprindă pas cu pas de iudaism și vechiul Legământ. Învierea lui Isus a inaugurat un Nou Legământ, iar cel vechi a fost anulat. Cu toate acestea, Dumnezeu a respectat conștiința evreilor și a îngăduit o perioadă de tranziție, de desprindere treptată de Vechiul Legământ. Desprinderea s-a realizat lent și nu a fost lipsită de dificultăți și confuzii teologice. Epistola către Evrei insistă apoi pe faptul că ruperea de Vechiul Legământ este un imperativ pentru ca Evanghelia lui Hristos să fie curată și să își păstreze puterea-i mântuitoare.

Or desprinderea de iudaism (și așa înfăptuită lent și cu mare rezistență din partea creștinilor evrei – vezi reacția lui Petru din Fapte 10-11 când a fost trimis la Corneliu) ar fi fost un proces extrem de complicat dacă Israel ca națiune l-ar fi recunoscut pe Mesia. Nu, este mai ușor să părăsești firma, atunci când patronul te nedreptățește și toți te alungă, dar este mult mai greu să faci acest lucru când patronul te apreciază foarte mult, iar ceilalți îți țin partea? Primii creștini evrei s-au putut desprinde mai ușor de Vechiul Legământ din pricina faptului că Marii Preoți și mai marii poporului nu-L recunoșteau pe Isus, iar pe ei îi prigoneau. Ei au trebuit să plece fizic de la Ierusalim (și deci și de lângă templu!!!!) din pricina prigonei inițiate de iudei. Astfel, opoziția națiunii Israel față de Isus, a facilitat enorm

procesul desprinderii Evangheliei de Iudaism și ducerii acesteia către Neamuri. În acest sens, lepădarea lor a făcut cu puțință mântuirea Neamurilor.

Avertisment către Biserică

Atunci când Pavel vorbește despre lepădarea lui Israel și tăierea acestuia din măslin el insistă pe aspectul spiritual și nu pe cel al unei slujbe istorice. E adevărat că odată cu venirea lui Mesia, slujba lor istorică de a-L aduce pe Mesia în lume și de a fi poporul prin a cărui istorie Dumnezeu Se revelează și Își scrie Scripturile Sale s-a încheiat, însă acest lucru ar fi avut loc chiar dacă Israel L-ar fi recunoscut pe Mesia. Pavel însă vrea să accentueze lepădarea lor din relația cu Dumnezeu. A fost o lepădarea reală a lui Israel din relația cu Domnul. Pe de o parte, știm că în timpul lui Ioan Botezătorul, Israel a manifestat o trezire spirituală autentică. După aceea însă, L-au respins pe Mesia, și ca drept urmare au fost lepădați din relația cu Dumnezeu.

Pe de altă parte, știm că lepădarea lui Israel din relația cu Dumnezeu și împietrirea acestuia, are

loc după ce răbdarea lui Dumnezeu a ajuns la capăt și după ce acesta a respins și ultimele asalturi ale harului lui Dumnezeu. În cartea Numeri, ni se descoperă că Domnul rabdă dualitatea lui Israel, dar doar până la un punct. Este un moment în care paharul este umplut, răbdarea lui Dumnezeu ajunge la capăt, poporul este lepădat și împietrit. Același lucru îl descoperim și în cartea lui Ieremia. Domnul rabdă poporul dual, dar până la un punct. Apoi, distruge Templu și Ierusalimul prin oștile lui Nebucadnețar, rupe legământul și trimite pe popor în robie. La fel a fost și pe timpul lui Isus și a primilor ucenici. Israel a respins și această ultimă ofertă a harului lui Dumnezeu și apoi a fost lepădat și împietrit.

Cauza lepădării lor, insistă Pavel, a fost una spirituală: din pricina necredinței lor. Această realitate, îi dă oportunitatea lui Pavel, să adreseze un solemn avertisment Bisericii. Israel s-a mândrit, nu a crezut și a fost lepădat. Același lucru i se poate întâmpla Bisericii. Ea se poate îngâmfă la rândul ei. Ea poate repeta tragedia lui Israel. Ea se poate bate cu pumnul în piept că este poporul ales de Dumnezeu și apoi să se abată de la credință și să fie lepădat. Avertismentul este cât se poate de real și de clar. Nu știu de ce unii teologi se abat de la claritatea textului pentru a-și apăra doctrina lor care afirmă că cel ce a intrat în relație cu Dumnezeu nu poate fi lepădat. Dacă noi nu vom stăruî în credință (atenție nu în faptele Legii!!!), vom fi tăiați și noi. Aceasta nu înseamnă că mântuirea nu este prin har. Ba tocmai pentru că este prin har, pericolul lepădării este real, deoarece Dumnezeu a ales ca harul să fie dat doar celor ce cred. Stăruința în credință nu înseamnă altceva decât stăruința în harul lui Dumnezeu, rămânerea în smerenie și umilință și păstrarea brațelor deschise spre harul lui Dumnezeu. Lipsa stăruinței în credință înseamnă respingerea harului și a mântuirii.

Prin acest avertisment, toate aceste pasaje despre Israel capătă o relevanță deosebită pentru Biserică. Bisericii i se transmite astfel două mesaje extrem de importante:

1. Pericolul de a repeta istoria mândriei și necredinței lui Israel este cât se poate de real.
2. Dumnezeu în dreptatea Sa, la fel cum nu a ezitat să îl lepede pe Israel cel necredincios, nu va ezita să lepede nici Biserica necredincioasă. Dacă ramurile firești nu au fost cruțate, cu atât mai mult Biserica (formată preponderent din Neamuri) nu va fi

cruțată nici ea.

Întoarcerea lui Israel la Dumnezeu

Vechiul Testament abundă de profeții care vorbesc despre un final glorios al lui Israel. De fapt, este un tipar profetic care se repetă aproape obsedant în cărțile profetice: Israel traversează o perioadă de moarte spirituală, apoi cunoaște un moment de restriște, de opresiune din partea vrăjmașilor, și deodată Israel se întoarce la Domnul, oponenții lui sunt pedepsiți, iar Israel este înălțat ca și cap al națiunilor, iar Mesia pedepsește Neamurile și are loc și o restaurare a creației. Unii teologi interpretează aceste profeții doar în sens spiritual. Ar fi vorba de fapt de noul popor al lui Dumnezeu, Biserica și Noul Ierusalim și doar de aspecte spirituale susținute de imagini fizice. Însă Pavel în Romani 11 interpretează o astfel de profeție cu totul altfel. Pentru el, e vorba de poporul fizic Israel care va cunoaște o întoarcere spectaculoasă la Dumnezeu. Toți evreii se vor întoarce la Dumnezeu și îl vor recunoaște pe Isus ca Mesia, îl vor plânge pe Cel pe care L-au străpuns, după cum spune profetul Zaharia.

Deci, planurile lui Dumnezeu cu Israel nu s-au sfârșit. Dumnezeu a promis că acest popor va avea un final glorios. Ca profeția să se împlinească, aceasta înseamnă implicit că poporul istoric Israel va supraviețui pe scena istoriei până la sfârșit. Și într-adevăr, este o minune cum un popor fără o țară a supraviețuit aproape 2000 de ani de istorie. Și este o minune cum, după 2000 de ani, Israel își recapătă peste noapte teritoriul și redevine o națiune recunoscută de marile puteri ale lumii. Diavolul știe acest lucru. El este conștient că la Golgota a pierdut bătălia însă știe că singura promisiune a lui Dumnezeu pe care ar putea-o ataca în mod direct este tocmai aceasta: Israel va supraviețui pe scena istoriei și la final se va întoarce la Hristos. Dacă poporul Israel ar dispărea din istorie, atunci profeția nu s-ar mai împlini, iar Dumnezeu ar putea fi pus la îndoială ca Dumnezeu. De aceea, el are o ură față de Israel și o dorință aprigă să-l nimicească ca popor. Într-adevăr, în Apocalipsa, după răpirea Pruncului și aruncarea lui Satan pe pământ, primul lucru pe care îl face cel rău este să încerce nimicirea lui Israel:

„Când s-a văzut balaurul aruncat pe pământ, a început să urmărească pe femeia care născuse copilul de parte bărbătească. Și cele două aripi ale vulturului celui mare au fost date femeii ca să zboare cu ele în pustie, în locul ei, unde să fie hrănită o vreme, vremuri și jumătatea unei vremi, departe de fața șarpelui. Atunci șarpele a aruncat din grumaz apă, ca un râu, după femeie, ca s-o ia râul. Dar pământul a dat ajutor femeii. Pământul și-a deschis gura și a înghițit râul pe care îl aruncase balaurul din gură. Și balaurul mâniat pe femeie, s-a dus să facă război cu rămășița seminței ei, care păzesc poruncile lui Dumnezeu și țin mărturia lui Isus Hristos.”

(Apoc.12:13-27).

După învierea și înălțarea lui Hristos au urmat perioade foarte tulburi pentru Israel și au fost două momente în care națiunea a fost pe cale să fie nimicită, Evreii s-au răscolat împotriva romanilor și aceștia au vrut să nimicească acest popor. Primul asalt de proporții asupra evreilor a fost în jurul anului 70 când a fost distrus și templul și Ierusalimul. Apoi, în jurul anului 130 d.H,

în urma unor răscoale spectaculoase ale evreilor, romanii i-au învins și i-au expulzat de la Ierusalim în toată lume, cu scopul ca acest popor, tare încăpățânat să se piardă în istorie. Dar nu a fost așa. Deși lipsiți de țară, ei au supraviețuit. Dar nu au fost scutiți de alte atacuri ale

celui rău. Nu cred că există secol din istorie care să nu fi înregistrat măcar un program împotriva evreilor. Și această luptă demonică împotriva națiunii Israel a culminat cu Holocaustul lui Hitler, dar își va atinge adevăratul apogeu la final când toate popoarele (conduse de Anticrist cel mai probabil) vor înconjura Ierusalimul pentru a-l nimici pentru totdeauna (vezi Zaharia 12-14).

Revenim la întoarcerea la Dumnezeu a națiunii Israel: ce se va întâmpla cu Neamurile în acel moment? Sunt unii teologi care susțin că atunci, harul va fi luat de la Neamuri și readus la Israel. Dar nu va fi așa! Pavel ne spune: „*dacă alunecarea lor a făcut cu puțință mântuirea Neamurilor, ce va fi plinătatea întoarcerii lor? Și dacă lepădarea lor a adus împăcarea lumii ce*

va fi întoarcerea lor decât viață din morți?” Aceste formulări paulinice ne sugerează că

întoarcerea lui Israel va produce o explozie și mai mare a harului lui Dumnezeu peste Neamuri.

Și într-adevăr profețiile din vechime care ne vorbesc despre întoarcerea finală a lui Israel la Dumnezeu pomenesc mereu și de o trezire spirituală a Neamurilor prin Israel fără precedent în istorie. Iată câteva astfel de profeții:

1. <<*Se va întâmpla în scurgerea vremurilor că muntele casei Domnului va fi întemeiat ca cel mai înalt munte; se va înălța deasupra dealurilor și toate Neamurile se vor grămădi spre el. Popoarele se vor duce cu grămada la el și vor zice: „Veniți, să ne suim la muntele Domnului, la Casa Dumnezeului lui Iacov, ca să ne învețe căile Lui, și să umblăm pe cărările Lui” Căci din Sion va ieși Legea și din Ierusalim Cuvântul Domnului.>>(Isaia 2:2-3).*

2. „*Căci Domnul va avea milă de Iacov, va alege iarăși pe Israel, și-i va aduce iarăși la odihnă în țara lor; străinii se vor alipi de ei și se vor uni cu casa lui Israel.*” (Isaia 14:1).

3. „*Scoală-te, luminează-te! Căci lumina ta vine și slava Domnului răsare peste tine. Căci iată, întunericul acoperă pământul și negură mare popoarele: dar peste tine răsare Domnul și slava Lui se arată prin tine. Neamuri vor umbla în lumina ta și împărați în strălucirea razelor tale.*” (Isaia 60:1-3).

4. „*De dragostea Sionului nu voi tăcea, de dragostea Ierusalimului nu voi înceta, până nu se va arăta mântuirea lui, lumina soarelui și izbăvirea lui, ca o făclie care se aprinde. Atunci Neamurile vor vedea mântuirea ta și toți împărații slava ta; și-ți vor pune un nume nou, pe care-l va hotărî gura Domnului.*” (Isaia 62:1-3).

Nu există temă profetică despre care Dumnezeu să vorbească mai des și cu mai multă pasiune. Acest moment istoric al întoarcerii lui Israel și al revărsării unui har și mai mare peste Neamuri este tema favorită a profeților. Acest tipar profetic se repetă obsedant în toate cărțile profetice și în multe alte cărți neprofetice din Vechiul Testament. Acest fapt ne descoperă cât de mult dorește Dumnezeu ca să se împlinescă aceste profeții și cât de minunată va fi împlinirea lor. Oare aceeași pasiune și dorință nu ar trebui să se regăsească și în inimile celor credincioși? Iată ce ne spune tot Isaia: „*Pe zidurile tale, Ierusalime, am pus niște străjeri, care nu vor tăcea niciodată, nici zi, nici noapte! Voi care aduceți aminte Domnului de el, nu vă odihniți deloc! Și nu-I dați răgaz, până nu va așeza din nou Ierusalimul și-l va face o laudă pe pământ.*” (Isaia 62:6-7). Oare nu ar trebui și noi să visăm la ceea ce visează Domnul cu atâta ardoare și pasiune? Oare nu aceasta înseamnă să fim aproape

de inima Lui?

Numărul deplin al Neamurilor

Dacă întoarcerea lui Israel va însemna un har și mai mare peste Neamuri, atunci cum rămâne cu împlinirea numărului deplin al Neamurilor? Nu ne sugerează această expresie o luare a harului de la Neamuri și o comutare a lui către Israel? Ce se va întâmpla cu Biserica și cu Neamurile la sfârșitul istoriei? Unii teologi răspund prin teoria răpirii Bisericii înainte de evenimentele tulburătoare de la finalul istoriei. Alții văd la final un apogeu al Bisericii care va avea un impact cu totul deosebit asupra Neamurilor. Sunt însă și unele interpretări care văd la final o perioadă de apostazie pentru Biserică și de împietrire pentru Neamuri. Fără să mă grăbesc să construiesc scenarii escatologice și să devin adeptul și prizonierul lor, aș vrea să aștern niște posibile argumente care ar susține că Biserica va prinde finalul istoriei (sau măcar o parte din aceasta) și va cunoaște un declin spiritual fără precedent în istoria ei. Care ar fi aceste posibile argumente?